

پاڤيترتا ر نماز

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

هاتف: ٤٢٢٤٤٦٦ - فاكس: ٤٢٢٤٤٧٧ - ٠١٦

190

أحكام الطهارة والصلاة - نيبالي

पवित्रता र नमाज

جمعية الدعوة والإرشاد ونوعية الجاليات في الزلفي

Tel: 966 164234466 - Fax: 966 164234477

الطهارة والصلاة

أعدّه وترجمه إلي اللغة النيبالية
جمعية الدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الثانية 8 / 1442 هـ

شعبة توعية الجاليات بالزلفي 1433 هـ (ح)

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

شعبة توعية الجاليات بالزلفي
الطهارة والصلاة / شعبة توعية الجاليات بالزلفي

1433 هـ

32 ص : 12 × 17 سم

ردمك : 1 - 31 - 8013 - 603 - 978

(النص باللغة النيبالية)

1- الصلاة 2- الطهارة (فقه اسلامي) أ - العنوان

1433 / 8526

ديوي 252,2

رقم الإيداع : 1433 / 8526

ردمك : 1 - 31 - 8013 - 603 - 978

أحكام الطهارة पवित्रताको विषय

अपवित्रता

अपवित्रता भनेको त्यो कुरा हो जसबाट बाच्नु र लागेको ठाउँलाई धुनु एउटा मुस्लिमको लागि अनिवार्य हुन्छ, तसर्थ यदि लुगा र शरीरमा कुनै अपवित्र वस्तु लागेको छ, र त्यो स्पष्ट देखिने कुरा छ भने अन्त सम्म त्यसलाई धुनु अनिवार्य हुन्छ, जस्तो कि मासिक धर्मको रगत, तर यदि धोए पछि पनि त्यसको चिन्ह बाकि छ, र त्यसलाई मेटनु गाह्रो छ भने केही फरक पर्दैन, र यदि अपवित्रता देखिने कुरा छैन भने त्यसलाई मात्र एक चोटि धोएर नै प्रयाप्त भई हाल्छ ।

र अपवित्रता यदि धरतिमा छ भने त्यसलाई पवित्र गर्नको लागि त्यस माथि पानी हाल्नु पर्छ, र यदि अपवित्रता तरल पदार्थ छ जस्तै पिशाब, र त्यो सुकिहाल्यो भने यस अवस्थामा धरति आफै पवित्र हुन्छ, र यदि अपवित्रता तरल पदार्थ छैन भने त्यसलाई हटाउनु जरुरी हुन्छ ।

पवित्रता प्राप्त गर्नको लागि, र अपवित्रता बाट मुक्त हुनुको लागि पानीको प्रयोग हुन्छ, जस्तो कि वर्षाको पानी, समुद्रको पानी, नदीको पानी, र इनारको पानी इत्यादि, त्यस्तै प्रयोग भइसकेको पानीलाई पुनः प्रयोग गर्नु पनि जायज हुन्छ, र यस्तो पानीलाई प्रयोग गर्नु पनि जायज हुन्छ जसमा कुनै पवित्र वस्तुको मिश्रण भएको छ तर पानी चाहिँ आफ्नो असली अवस्थामा बाँकि नै छ, र पानीको नामबाट खारिज पनि भएको छैन, तर यदि कुनै पवित्र वस्तुको मिश्रण भएर त्यसको नाममा परिवर्तन भइसकेको छ भने त्यस्तो पानीले पवित्रता प्राप्त हुदैन,

जस्तै चिया आदि, र त्यस्तै यदि अपवित्रताको मिश्रण भएर पानीको स्वाद, गंध, र रंगमा परिवर्तन भएको छ भने यस्तो पानीलाई पनि प्रयोगमा ल्याउनु जायज छैन, तर यदि त्यसमा कुनै प्रकारको परिवर्तन भएको छैन भने त्यसलाई पवित्रताको लागि प्रयोग गर्नु जायज छ । त्यस्तै खाए पछि बाकी रहेको पानीलाई प्रयोग गर्नु पनि जायज छ, तर यदि कुकुर वा बांगुरले खाएको छ भने त्यसलाई प्रयोग गर्नु जायज छैन, किन भने त्यो अपवित्र जनावरहरू हुन् ।

अपवित्रताको प्रकार

अपवित्रता धेरै प्रकारको हुन्छ, त्यस मध्ये :

क - दिसा पिशाब ।

ख - वदी, अर्थात् पिशाब पछि निस्कने सेतो रंगको गाढा तरल पदार्थ ।

ग - मजी, अर्थात् कामवासनाको समयमा निस्केको सेतो रंगको लैसदार तरल पदार्थ ।

मनी (वीर्य) यो चाहिँ पवित्र छ, तर यदि भिजेको छ भने त्यसलाई धुनु उचित छ, र यदि सुकेको छ भने त्यसलाई दलनु पर्छ ।

घ - जुन् जनावरहरूको मासु खानु जायज छैन त्यसको गोबर र पिशाब, तर जुन् जनावरहरूको मासु खानु जायज छ भने त्यसको पिशाब र गोबर अपवित्र छैन ।

ड - मासिक धर्म र प्रसौतको रगत ।

उपरोक्त सबै अपवित्रताहरूलाई धुनु र शरीर र लुगाबाट हटाउनु जरूरी हुन्छ ।

र मजी यदि लुगामा लागेको छ भने त्यसलाई पानीको फोहारा दिएर नै भई हाल्छ ।

अपवित्रताको आदेशहरू

१ - यदि कसैलाई कुनै यस्तो फोहोर लागेको छ, जसको बारेमा उसलाई थाहा छैन कि त्यो अपवित्र हो कि होइन भने त्यसको विषयमा सोध्नु जरुरी छैन, र त्यसलाई धुनु पनि जरुरी छैन, किन भने असलमा सबै कुराहरू पवित्र हुन्छन् ।

२ - यदि कुनै व्यक्तिले नमाज पढिसके पछि आफ्नो शरीरमा वा लुगामा अपवित्रता देख्यो जसको बारेमा अधिदेखि त्यसलाई जानकारी थिएन वा बिर्सको थियो भने त्यसको नमाज सही हुन्छ, त्यसलाई दोहर्याउनु पर्दैन ।

३ - जसको लुगामा अपवित्रताको ठाउँ स्पष्ट हुँदैन भने त्यसलाई खोज्ने प्रयास गर्नु पर्छ र अनुमान अनुसार अपवित्रताको ठाउँलाई सफा गर्नु पर्छ, किन कि अपवित्रता चाहिँ महसुस हुने कुरा हो, जसको स्वयं आफ्नो एउटा रंग, स्वाद, र गंध हुन्छ तर यदि थाहा भएन भने पुरै लुगा धुनु पर्छ ।

दिसा पिशाब

दिसा पिशाब गर्ने तरिका यस अनुसार छन :

१ - शौचालयमा जाँदा पहिला आफ्नो देब्रे खुट्टा भित्र राख्ने, र प्रवेश गर्नु भन्दा पहिले यो भन्ने :

بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْحُبْثِ وَالْحَبَائِثِ

बिस्मि ल्लाहि अल्लाहुम्म इन्नी अऊजु बिक मिनल खुबुसी वल खबाइस,

अल्लाहको नामबाट, हे अल्लाह ! म दुष्ट पापी पुरुष जिन्न, र नराम्रो महिला जिन्नहरूबाट तपाईंको शरण चाहन्छु । र बाहिर आउँदा आफ्नो दायाँ खुट्टा बाहिर राख्ने र यो भन्ने **غفرانك**

(गुफरानक) हे अल्लाह! म तपाईंको क्षमा चाहन्छु ।

- २ - शौचालयमा जाँदा साथमा कुनै यस्ता वस्तु न राख्ने जसमा अल्लाहको नाम छ, तर यदि हराउने खतरा छ भने केहि फरक पर्दैन
- ३ - मरुभूमि, चौरमा दिसा गर्ने समयमा काबा तिर नत मुख गर्ने नत पिठ, तर कोठा भित्र यस्तो जायज छ तर कोठा भित्र पनि बाच्नु उचित र राम्रो कुरा हो ।
- ४ - मानिसहरु सित गुप्ताङ्गको पर्दा गर्ने र त्यसमा कुनै प्रकारको अल्लिखपना र सुस्ति नगर्ने, पुरुषको पर्दाको ठाउँ चाहिं नाइटो देखि घुँडा सम्म हुन्छ, र महिलाको पुरा शरिर नै पर्दा हुन्छ, ।
- ५ - शरीर र लुगामा दिसा पिशाब लाग्न न दिने ।
- ६ - दिसा पिशाब गरिसके पछि पानीले राम्रो सँग सफा गर्ने, वा कागतको रुमाल (tissue) वा ढुंगाको प्रयोग गर्ने, र बायाँ हातले सफा गर्ने ।

वुजू

बिना बुजू नमाज स्वीकार हुने छैन, अबू हुरैरह رضي الله عنه को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो :

لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ حَتَّى يَتَوَضَّأَ

तिमीहरु मध्ये जसको बुजू भंग भएको छ भने जब सम्म त्यो बुजू गर्दैन तब सम्म अल्लाहले त्यसको नमाज स्वीकार गर्दैनन् (बुखारी- ६९५४, मुस्लिम , २२५)

त्यसैले प्रत्येक मुस्लिम माथि नमाज पढ्ने बेलामा बुजू गर्नु अनिवार्य हुन्छ ।

बुजूमा धेरै विशेषता र फाइदाहरु छन् जसलाई बुझनु पर्छ अनि ग्रहण गर्ने प्रयास गर्नु पर्छ ,

त्यस मध्ये हजरत उसमान رضي الله عنه को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

مَنْ تَوَضَّأَ فَأَحْسَنَ الوُضوءَ خَرَجَتْ خَطَايَاهُ مِنْ جَسَدِهِ، حَتَّى تَخْرُجَ مِنْ تَحْتِ أَظْفَارِهِ

जुन सुकै व्यक्तिले राम्रो तरिकाले वुजू गर्छ भने त्यसको शरिरबाट पापहरु निस्की हाल्छन, यहाँ सम्म कि त्यसको नडको तलबाट पनि पापहरु निस्की हाल्छन् (मुस्लिम - २४५)

र उहाँकै अर्को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

مَنْ أَتَمَّ الوُضوءَ كَمَا أَمَرَهُ اللهُ تَعَالَى، فَالصَّلَوَاتُ الْمَكْتُوبَاتُ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ

जसले अल्लाहको आज्ञा अनुसार आफ्नो वुजू पुरा गर्छ भने, अनिवार्य नमाजहरुले यस्तो हरेक पापलाई मेटाइ दिन्छन जुन त्यस अवधिमा त्यसले गरेको हुन्छ (मुस्लिम-२३९)

वुजू गर्ने विधि

१ - (नियत) मनमा वुजूको इच्छा व्यक्त गर्ने, तर मुखले नभन्ने, किनकि मनुमा ठानेको कुरालाई नै इच्छा र नियत भनिन्छ, र त्यस पछि बिस्मिल्लाह भन्ने ।

२ - फेरि दुवै हात हल्केला सम्म तिन चोटि धुने ।

३ - फेरि तिन तिन चोटि कुल्ला गर्ने र नाकमा पानी हाल्ने ।

४ - फेरि तिन चोटि अनुहार धुने, चौराईमा एक कान देखि अर्को कान सम्म, र लम्बाईमा टाउकोमा कपाल उगने ठाउँ देखि दाढीको तल सम्म ।

५ - फेरि दुवै हातलाई तिन चोटि धुने, औंलाको शुरु देखि कुहिनो सम्म, पहिला दायाँ हाथ फेरि बायाँ हाथ ।

६ - फेरि एक चोटि टाउको माथि हात फेरने, यस प्रकार कि आफ्नो दुवै हातलाई भिजाउने र टाउकोमा शुरु देखि अन्त सम्म फेरने र फेरि शुरु सम्म फर्काएर लाउने ।

७ - फेरि एक चोटि दुवै कानमा हात फेरने, चोर औंलालाई कान भित्र हालने र बुढी औंठालाई कान माथि फेरने ।

८ - फेरि दुबै खुट्टालाई तीन चोटि धुने, औलाको शुरु देखि छेपारि दुबै गोल गाठ सम्म, पहिला दायाँ खुट्टा फेरि बायाँ खुट्टालाई धुने ।

यदि वुजूको अंगलाई एक चोटि वा दुई चोटि धोयो भने वुजू भई हाल्छ तर यस कुरामा ध्यान दिनु पर्छ कि वुजूको कुनै भाग सुक्का न रहोस्

९- फेरि यो दुआ पढ्नु ।

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ

अशहदु अल्लाइलाह इल्लल्लाहु वअन्न मुहम्मदन अब्दुल्लाहि व रसूलुह

अर्थात : म गवाही दिई रहेको छु कि अल्लाह बाहेक कोही पूज्य छैन, र मुहम्मद ﷺ अल्लाहको सेवक र रसूल हुनु हुन्छ । उमर बिन खत्ताब رضي الله عنه को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो «तिमीहरु मध्ये जुन् सुकै व्यक्तिले वुजू गर्छ, र राम्रो संग पुरा पुरा वुजू गर्छ फेरि यस दुआ लाई पढ्छ :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ

भने त्यसको लागि स्वर्गको आठौँ ढोकाहरु खुलिहाल्छन, र त्यो जुन् ढोकाबाट प्रवेश गर्न चाहन्छ भने त्यसै ढोकाबाट प्रवेश गरि हाल्छ » (मुस्लिम-२३४)

वुजू गर्नुमा तरतीब अर्थात अनुक्रम अनिवार्य हुन्छ, वुजूको हरेक भागलाई एक श्रेणीले धुनु पर्छ, जस्तै पहिला अनुहार धुनु त्यसपछि हाथ धुनु त्यसपछि मसह गर्नु (टाउको माथी हाथ फेरनु) त्यसपछि दुबै खुट्टा धुनु यसमा अगाडी पछाडी गर्नु जायज छैन ।

त्यसतै एउटा कुरामा अरु ध्यान राख्नु पर्छ, कि वुजूको अर्को भाग धुनेमा यति ढिलो न भई हालोस् कि पहिलो भाग सुकी हालोस् ।

वुजू भँग गर्ने कुराहरु

यि कुराहरु मध्ये यदि कुनै एउटा कुरा भयो भने वुजू भँग भई हाल्छ ।

(१) दिसा पिशाब गरेमा वा दिसा पिशाबको ठाउँबाट निस्केको हवा, मनी (वीर्य), मजी, वदी, र रगत (२) निन्द्रा (३) उँटको मासु खाए पछि (४) बिहोश हुने र सम्भिकने शक्ति न हुनाले ।

मोजा माथि मसह गर्ने (हात फेरने)

इस्लाममा यो सजिलोपना र सुविधा छ कि यसले मोजा माथि मसहको अनुमति प्रदान गरेको छ, र यो कुरा नबी ﷺ बाट प्रमाणित भएको छ, अम्र बिन ओमैया रजियल्लाहु अन्हुले भन्नु भएको छ कि :

رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَمْسَحُ عَلَى عِمَامَتِهِ وَخُفَيْهِ

मैले नबी ﷺ लाई आफ्नो पगडी, र दुवै मोजा माथि मसह गर्दै देखेको छु (बुखारी २०५)

तर मसहको शर्त यो हो कि दुवै मोजालाई वुजू गरे पछि पवित्रताको अवस्थामा लगाइएको होस, र मसहको विधि यो हो कि भिजाएको दुवै हात मोजाको उपरि भागमा फेरने, तल भागमा न फेरने, घरमा भएको व्यक्तिको लागि मसहको अवधि एक दिन र एक राति सम्म हुन्छ, र यात्रिको लागि तीन दिन र तीन राति सम्म यसको अवधि हुन्छ, यस्तो यात्रा जसमा नमाज कसर गर्न पाइन्छ, अर्थात चार रकअतको नमाज दुइ रकअत पढन पाइन्छ ।

र अवधि समाप्त भए पछि, वा मोजा फुकाले पछि, वा ठूलो अपवित्रता लागे पछि, मसह भँग र रद्द भइहाल्छ, (जुनुबी) ठूलो अपवित्रता लागेमा अपवित्र भएको व्यक्तिलाई मोजा फुकालेर अनिवार्य रुपमा स्नान गर्नु पर्छ ।

स्नान

पवित्रताको उद्देश्यले सम्पूर्ण शरीरमा पानी हालेर नुहाउनु लाई स्नान भनिन्छ, र त्यो सही हुनको लागि पुरा शरीरमा पानी बहाउनु, कुल्ला गर्नु, र नाकमा पानी हाल्नु जरुरी हुन्छ,

स्नान पाँच कारणले अनिवार्य भई हाल्छ

प्रथम - कामवासनाको साथमा उचालिएर निस्केको वीर्य, निन्द्राको अवस्थामा होस, वा जागिएको अवस्थामा, पुरुषबाट होस, वा महिलाबाट, तर यदि बिना कामवासनाले वीर्य निस्केको छ भने स्नान गर्नु जरुरी हुदैन, जस्तो कि रोगको कारण वा जाडोको कारण, त्यस्तै यदि सवप्न देखियो तर वीर्य वा त्यसको कुनै चिन्ह पाइएन भने स्नान गर्नु जरुरी हुदैन, तर यदि वीर्य वा त्यसको चिन्ह पाइएको छ भने सपनामा देखेको कुरा याद नभए पनि स्नान गर्नु जरुरी र अनिवार्य हुन्छ ।

दोश्रो - सम्भोग, अर्थात पुरुषको गुप्तलिङ्ग महिलाको गुप्तलिङ्गमा छिर्ने, वीर्य न निस्केको भएता पनि नुहाउनु अनिवार्य हुन्छ ।

तेश्रो - मासिक धर्म र प्रसौतको रगत बन्द भए पछि ।

चौथो - मृत्यु, किन कि मृतक मान्छेलाई नुहाउनु जरुरी हुन्छ ।

पाँचौ - काफिर यदि मुस्लिम भयो भने नुहाउनु अनिवार्य हुन्छ ।

अपवित्र व्यक्तिको लागि बर्जित गरिएको कुराहरु

अपवित्र व्यक्तिहरुको लागि केही कुराहरु बर्जित गरिएका छन, त्यस मध्ये :

१ - नमाज पढनु ।

२ - तवाफ, अर्थात अल्लाहको घर काबाको चारै तिर परिक्रमा गर्नु ।

३ - कुरआन छुनु वा उठाउनु, त्यस्तै उच्च स्वरले वा धिमा स्वरले कन्ठगरेको कुरआन पढनु वा कुरआनमा हेरेर पढनु, इत्यादि ।

४ - मस्जिदमा बस्नु, तर मस्जिद पार गर्नुमा कुनै आपत्ति छैन, र यदि मस्जिदमा बस्नु जरुरी छ भने वुजू गरेर अपवित्रतालाई हलको गर्नु उचित छ ।

तयम्मुम

पवित्रता प्राप्त गर्नुको लागी पानीको ठाउँमा माटो प्रयोग गर्नु लाई तयम्मुम भनिन्छ ।

घरमा वा यात्रामा दुवै अवस्थामा तयम्मुम जायज छ, र तयम्मुम चाहिं वुजू र स्नानको दुबैको सट्टामा हुन्छ, यदि निम्न कारणहरु मध्ये कुनै कारण पाइएको छ भने :

१ - यदि पानी उपलब्ध छैन, वा उपलब्ध छ तर पवित्रताको लागि प्रयाप्त मात्रामा छैन भने, तर सबभन्दा पहिला पानी खोजने प्रयास गर्नु पर्छ, र फेरि पानी न पाए पछि तयम्मुम गर्ने, त्यसै गरि यदि पानी नजिकै छ, तर त्यसलाई प्राप्त गर्नुमा ज्यानको वा मालको खतरा छ ।

२ - यदि मौसम वा पानी धेरै चिसो छ र पानी प्रयोग गर्नुमा खतरा छ भने ।

३ - यदि पानी छ तर पिउनुको र खाना बनाउनुको लागि मात्र छ भने तयम्मुम गर्ने ।

४ - यदि पवित्र गर्न खोजेको अँगमा घाउ छ भने त्यसलाई पानीले धुने, तर यदि पानीले धुनु हानिकारक छ भने त्यस माथि मसह गर्ने, अर्थात आफ्नो हात भिजाएर त्यस माथि फेरने, तर

यदि मसह पनि हानिकारक हुनसक्छ भने त्यसको सट्टामा तयम्मुम गर्ने र बाकि सबै अँगलाई धुने ।

तयम्मुम गर्ने विधि यो हो कि मनमा नियत अर्थात इच्छा गर्ने, फेरि दुवै हत्केलालाई एक चोटि पवित्र माटोमा राख्ने, फेरि अनुहार माथि मसह गर्ने, फेरि बायाँ हातको भित्रि भागले दायाँ हातको उपरि भाग माथि मसह गर्ने, फेरि दायाँ हातको भित्रि भागले बायाँ हातको उपरि भाग माथि फेर्ने ।

जसले गर्दा वुजू भँग हुन्छ, त्यसैले गर्दा तयम्मुम पनि भँग हुन्छ, र जसले पानी न पाएको कारण तयम्मुम गरेको छ भने नमाज भन्दा पहिले वा नमाजको समयमा पानीको उपलब्धि ले पनि तयम्मुम भँग भइहाल्छ, तर यदि नमाज पढि सके पछि पानी उपलब्ध भयो भने नमाज सही हुन्छ, त्यसलाई दोहरियाउनु जरुरी छैन ।

मासिक धर्म र प्रसौति

मासिक धर्म (हैज) : यो त्यस रगतलाई भनिन्छ, जुन महिलाको गर्भास्सय बाट बिना कुनै बिरामी वा बिना सुत्केरी प्रत्येक महिना बग्दछ, धेरै जसो यसको गन्ध नराम्रा र रंग कालो हुन्छ ।

प्रासौत (निफास) : सुत्केरी पछि गर्भास्सय बाट जुन रगत आउँछ त्यसलाई प्रसौति (निफास) भनिन्छ,

मासिक धर्म र प्रसौतको समयमा नमाज पढनु वा ब्रत बस्नु जायज छैन, हजरत आइशा रजियल्लाहु अन्हाको हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

إِذَا أَفْبَلَتِ الْحَيْضَةَ، فَدَعِيَ الصَّلَاةَ، وَإِذَا أَدْبَرَتْ، فَاعْبِلِي عَنكَ الدَّمَ وَصَلِّي

मासिक शुरु भए पछि नमाज छाडि देउ, र मासिक समाप्त भए पछि रगत धोएर (स्नान गरेर) नमाज पढ (बुखारी- ३३१, मुस्लिम, ३३३)

र छाडिएको नमाज कजा गर्नु पर्दैन अर्थात अर्को समयमा पढनु पर्दैन, तर ब्रतको कजा गर्नु पर्छ, त्यस्तै मासिक भएकै महिलालाई अल्लाहको घर काअवाको तवाफ गर्नु जायज छैन, र यस्तो अवस्थामा श्रीमान र श्रीमतिको बीच सम्भोग पनि वर्जित गरिएको छ, तर सम्भोग बाहेक अरु तरिकाले माया गर्नु र मज्जा लिनु जायज छ, मासिकको समयमा कुरआन छुनु पनि जायज छैन ।

कुनै नमाजको समयमा नमाज पढने भन्दा पहिले यदि मासिक वा प्रसौत शुरु भयो भने सही कुरा यो हो कि पवित्र भए पछि त्यो नमाज कजा गर्नु पर्छ, र यदि कुनै महिला नमाजको समय सकिने भन्दा मात्र एक रकअत बराबर पहिले पवित्र भएकै हो भने त्यो नमाज पढनु जरुरी हुन्छ, उदाहरण यस्तो हो कि यदि सूर्यास्त भन्दा एक रकअत बराबर पहिले पवित्र भएकै हो भने असरको नमाज पढनु जरुरी हुन्छ, र यदि आधि रात भन्दा पहिले पवित्र भएकै हो भने इशाको नमाज पढनु जरुरी हुन्छ ।

यदि ब्रत बस्ने बेलामा मासिक धर्म बग्न थाल्यो भने त्यसको रोजा भँग भई हाल्छ, चाहे त्यो सूर्यास्त भन्दा एक छण पहिले किन नहोस र यदि त्यो रमजानको ब्रत हो भने त्यस दिनको ब्रत लाई कजा गर्नु पर्छ अर्थात त्यस रोजा लाई फेरि अर्को समयमा राख्नु पर्छ ।

कुनै महिला मासिक रगत बग्ने अवस्थामा थियो अनि फजर उदयको एक छण पछि त्यो पवित्र भयो भने त्यस दिनको ब्रत सही हुने छैन र यदि फजर उदय भन्दा एक छण पहिले त्यसको मासिक रगत बन्द भयो भने त्यसको त्यस दिनको ब्रत सही हुन्छ, चाहे त्यो स्नान फजर उदय पछि गर्छ भने त्यसको ब्रत

सही हुन्छ, जस्तो कि अपवित्र (जुनुबी) मान्छे यदि ब्रतको नियत गरि लिन्छ भने त्यसको ब्रत सही हुन्छ चाहे त्यो फजर उदय पछि स्नान किन न गरोस् ।

मासिक धर्म र प्रसौति महिलाहरुले अल्लाहको स्मरण गर्ने तकवीर तस्वीह प्राथना र खाना खानुमा अल्लाहको नाम लिने आदि कुराहरु गर्न पाउँछिन यसै गरि कुरआनको तिलावल सुन्नु र हदीस वा अरु इस्लामी किताबहरु पढनुमा कुनै आपत्ति छैन त्यसै गरि कुरआन लाई बिना हाथ लगाई त्यसतै पढनुमा पनि कुनै आपत्ति छैन ।

र रगत रुक्नुको साथै महिला पवित्र भइहाल्छ, तर स्नान गर्नु जरुरी हुन्छ, र स्नान गरे पछि त्यस माथि बर्जित गरिएको सबै कुराहरु जस्तै नमाज पढनु ब्रत बस्नु कुरआन लाई छुनु सबै पुन जायज भइहाल्छन् ।

أحكام الصلاة नमाज़को विषय

नमाज़को आदेश र अनुशासनहरू

नमाज इस्लामको दोश्रो आधार हो, जुन् हरेक वयस्क, बुद्धिमान, र मुस्लिम माथि अनिवार्य गरिएको छ, अल्लाह तआलाले भन्नु भएको छ :

﴿إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا﴾ النساء: १०३

अर्थात : निःसन्देह मोमिनहरू माथि निर्धारित समयमा नमाज पढनु अनिवार्य गरिएको छ ।

र नबी ﷺ ले भन्नु भएको छ,

﴿بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ،

وإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَالْحَجِّ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ﴾

इस्लामको बुनियाद पाँच कुराहरू माथि राखिएको छ, अल्लाह बाहेक कोही पूज्य छैन र मुहम्मद ﷺ अल्लाहको दुत हुनु हुन्छ, भन्ने कुराको गवाही दिनु, नमाज कायम गर्नु, जकात (दान) दिनु, हज गर्नु, र रमजान महीनाको व्रत वस्नु” (बुखारी- ८, मुस्लिम १६)

वयस्क (बुलूगत) को प्रमाण यो हो कि उमेर १५ वर्ष भइहालोस् वा कन्दनी तल कपाल उगी हालोस् वा स्वप्न वा कुनै अरु माध्यमले वीर्य निस्की हालोस् र महिलाहरूको लागी एउटा अरु कुरा पनि छ, कि तिनीहरू को मासिक धर्म बग्न थालोस् यि निम्न कुराहरू मध्ये यदि कुनै एउटा कुरा भयो भने त्यो मान्छे, वयस्क भई हाल्यो ।

र यसको अनिवार्यताको विरोधी काफिर छ भन्ने कुरामा समस्त मुस्लिम समुदायले सहमति जनाएको छ, र अलिखपना सुस्तिको कारण पुर्ण रुपले नमाज छोडिदिएको व्यक्तिले पनि अधिक सहाबाको बिचारमा काफिर हुन्छ,

जाबिर बिन अब्दुल्लाह رضي الله عنه ले भन्नु भयो कि मैले रसूल ﷺ लाई भन्दै सुनेको छु कि

إِنَّ بَيْنَ الرَّجُلِ وَبَيْنَ الشُّرْكِ وَالْكَفْرِ تَرْكُ الصَّلَاةِ

कुनै व्यक्तिको बीच र शिर्क तथा कुफ्रको बीच यदि कुनै अन्तर छ भने त्यो नामाज हो (मुस्लिम - ८२) प्रलोकको दिन सबभन्दा पहिला मानिसहरुले यसैको हिसाब किताब दिनेछन ।

त्यस्तै नमाजमा धेरै ठुलठुला गुण र विशेषताहरु छन्, त्यस मध्ये अबुहोरैरह رضي الله عنه को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

مَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِهِ، ثُمَّ مَشَى إِلَى بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ لِيَقْضِيَ فَرِيضَةً مِنْ فَرَائِضِ اللَّهِ، كَانَتْ خَطْوَاتُهُ إِحْدَاهُمَا تَحُطُّ خَطِيئَةً، وَالْأُخْرَى تَرْفَعُ دَرَجَةً»

जुन सुकै व्यक्तिले आफ्नो घरमा वुजू गरेर नमाजको लागि मस्जिद तिर हिड्छ भने त्यसको एक पाइलाले पाप मेटिन्छ त अर्काले दर्जा बुलन्द गरिन्छ»(मुस्लिम- ६६६)

र अबुहोरैरह رضي الله عنه कै अर्को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى مَا يَمْحُو اللَّهُ بِهِ الْخَطَايَا، وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ؟ «قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: «إِسْبَاغُ الوُضُوءِ عَلَى الْمَكَارِهِ، وَكَثْرَةُ الْخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ، وَانْتِظَارُ الصَّلَاةِ بَعْدَ الصَّلَاةِ، فَذَلِكُمْ الرَّبَاطُ»

के म तिमीहरूलाई यस्तो कुरा तिर प्रदर्शित न गरौं जसको कारण अल्लाहले पाप मेटाइ दिन्छन र दर्जा बुलन्द गरिदिन्छन» सबैले भन्नु भयो, अवश्य बताउनु हे अल्लाहको रसूल, त उहाँले भन्नु भयो «कष्ट हुँदा पनि वुजू पुरा गर्ने, र मस्जिद तिर अधिक कदम उठाउने, र एक नमाज पछि अर्को नमाजको प्रतिक्षा गर्ने, यही रेवात हो अर्थात सिमा सुरक्षा हो»(मुस्लिम-२५१)

र अबूहुरैरह رضي الله عنه को अर्को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

مَنْ عَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ، أَوْ رَاحَ، أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ فِي الْجَنَّةِ نَزْلًا، كَلَّمَ غَدَا، أَوْ رَاحَ

जुन सुकै व्यक्तिले बिहान र साँझको समय मस्जिदमा जान्छ भने जब जब त्यो मस्जिदमा जान्छ तब तब अल्लाहले स्वर्गमा त्यसको स्वागतको सामाग्री तैयार गर्नु हुन्छ» (मुत्तफकुन्अलैह - ६६२, ६६९) ।

नमाजको संबन्धमा महत्व पूर्ण कुराहरु निम्न छन :

१ - पुरुषहरुको लागि मस्जिदमा गएर सामुहिक रुपले नमाज पढनु अनिवार्य छ, हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَمُرَ بِالصَّلَاةِ فَتُقَامَ، ثُمَّ أُخَالِفَ إِلَى مَنَازِلِ قَوْمٍ لَا يَشْهَدُونَ الصَّلَاةَ،

فَأَحْرَقَ عَلَيْهِمْ

मैले यो ठानेको छु कि कसैलाई नमाज पढाउने आदेश दिउँ र म आफै गएर यस्तो व्यक्तिहरुको घरमा आगो लगाइदिउँ जुन नमाजमा उपस्थित हुदैनन्» (बुखारी २४२, मुस्लिम ६५१)

२ - छिट्टै र शान्ति पूर्वक तरिकाले मस्जिद तिर लाग्ने ।

३ - मस्जिदमा प्रवेश गर्दा पहिला आफ्नो दायाँ खुट्टा भित्र राख्ने र यो दुआ (प्रार्थना) गर्ने:

(اللهم افتح لي أبواب رحمتك)

अल्ला हुम्मफ तहली अब वाब रहम तिक,

अर्थात: हे अल्लाह! मेरो लागि तपाईं आफ्नो दयाको ढोका खोलि देउ।(मुस्लिम - १६५२)

४ - बस्नु भन्दा पहिले दुई रकअत तहिय्यतुल मस्जिद पढ्नु सुन्नत छ, अबूकतादा رضي الله عنه को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ فَلْيَرْكَعْ رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ

यदि तिमीहरु मध्ये कोही मस्जिदमा प्रवेश गर्दछ, भने बस्नु भन्दा पहिले दुई रकअत नमाज पढि लिओस्» (बुखारी ४४४, मुस्लिम, ७१४)

५ - नमाजमा आफ्नो गुप्तलिङ्गलाई छोप्नु अनिवार्य छ, पुरुषको गुप्तलिङ्ग नाइटो देखि घुँडा सम्म हुन्छ, र महिलालाई नमाजमा अनुहार बाहेक पुरा शरीर छोप्नु पर्छ ।

६ - काअबाको दिषामा मुख गर्नु जरुरी हुन्छ, र यो नमाजको स्विकृतिको शर्त हो, यदि रोग अथवा अन्य कुनै बाध्यता छैन भने र यात्रामा फर्ज बाहेक अरु नमाजहरु काअबा बाहेक अरु दिषामा पढ्न मिल्छ ।

७ - त्यस्तै समय मै नमाज पढ्नु अनिवार्य छ, समय भन्दा अघि नै पढेको नमाज सही हुदैन, र समय भन्दा ढिलो गर्नु पनि वर्जित गरिएको छ ।

८ - नमाजको लागि छिटो जानु, र प्रथम पंक्तिमा बस्ने प्रयास गर्नु, र नमाजको प्रतिक्षा गर्नु पुण्यको ठूलो कार्य हो, अबूहुरैरह رضي الله عنه को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النَّدَاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ
لَاسْتَهْمُوا، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِي التَّهَجِيرِ لَاسْتَبَقُوا إِلَيْهِ

यदि मानिसहरुलाई थाहा भइहालोस कि अजान र प्रथम पंक्तिमा के राखिएको छ भने त्यो प्राप्त गर्नको लागि यदि चिट्टा हाल्नु पर्छ भने उनीहरुले चिट्टा पनि हाल्ने गर्छन्, र यदि यो थाहा भइहालोस कि नमाजको लागि छिटो जानुमा के राखिएको छ भने त्यसको लागि एकअर्का भन्दा अघि पुग्ने प्रयास गर्दछन्»(बुखारी-६१५, मुस्लिम ४३७)।

र अबूहुरैरह رضي الله عنه कै अर्को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

لَا يَزَالُ أَحَدُكُمْ فِي صَلَاةٍ مَا دَامَتِ الصَّلَاةُ تَحْبِسُهُ

तिमीहरु मध्ये कसैलाई जब सम्म नमाजले रोकि राखेको हुन्छ भने तब सम्म त्यो नमाज मै हुन्छ (बुखारी - ६५९, मुस्लिम ६४९)

नमाज़को समय

जुहर नमाजको समय सूर्य ढलिनै देखि हरेक वस्तुको छायां त्यस बराबर हुने सम्म हुन्छ ।

असर नमाजको समय हरेक वस्तुको छाया त्यस बराबर हुने देखि सूर्य अस्त हुने सम्म हुन्छ ।

मगरिब नमाजको समय सूर्य अस्त हुने देखि रातोपन समाप्त हुने सम्म हुन्छ ।

इशा नमाजको समय रातोपना समाप्त हुने देखि आधि रात सम्म हुन्छ ।

फजर नमाजको समय फजर उदय हुने देखि सूर्य उदय हुने सम्म हुन्छ ।

जुन ठाउँमा नमाज़ सही हुदैन

१ - चिहान, रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

الأَرْضُ كُلُّهَا مَسْجِدٌ إِلَّا الْحِمَامَ وَالْمَقْبَرَةَ

शौचालय र चिहान बाहेक समस्त धरति नमाज पढ्नुको ठाउँ हो» तर जनाजाको नमाज चाहिं चिहानमा पढ्नु जायज छ ।

२ - कबरको दिषामा नमाज पढ्नु, अबू मर्सद अलगनवी رضي الله عنه ले भन्नु भयो कि मैले रसूल ﷺ लाई भन्दै सुनेको छु कि

لَا تَصَلُّوا إِلَى الْقُبُورِ، وَلَا تَجْلِسُوا عَلَيْهَا

कबरको दिषामा नमाज न पढ्नु, र त्यस माथि न बस्नु» (मुस्लिम -९७३) ।

३ - ऊँटहरु बस्ने ठाउँमा र अन्य कुनै पनि अपवित्र ठाउँमा नमाज पढ्नु जायज छैन ।

नमाज़को कैफियत

नमाज़ पढ्ने विधि

नमाज़को लागि नियतको उपस्थिति अवश्यक छ, जस्तो अन्य हरेक उपासनामा पनि नियत अवश्यक हुन्छ, र नियत चाहिं मन्मा हुन्छ, मुखले त्यो भन्नु पर्दैन, नमाजको कैफियत निम्न अनुसार छन् ।

१ - आफ्नो सम्पूर्ण शरीरले काबाको दिषामा हुनु, त्यस बाहेक अरु कुनै दिषामा न हुनु र नत अरु कतै हेर्नु ।

२ - फेरि तक्वीरतुल एहराम **अल्लाहु अकबर (الله أكبر)** भन्ने अल्लाह धेरै महान छन्, र तक्वीरको समय आफ्नो दुवै हात काँध वा कान सम्म उठाउने ।

३ - फेरि आफ्नो दायाँ हत्केलीलाई आफ्नो बायाँ हत्केलीको उपरि भागमा राखि छातिमा राख्ने ।

४ - फेरि दुआए इस्तिफताह पढने:

(الحمد لله حمداً كثيراً طيباً مباركاً فيه) अल्हम्दु लिल्लाहि हम्दन कसीरन

तय्यिबन मुबारकन फीहि

अर्थ : प्रशंसा अल्लाहको लागि नै छन्, धेरै, पवित्र, र बढदो प्रशंसा ॥(मुस्लिम - ६००) वा यो दुआ पढने :

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

सुबहान कल्ला हुम्म व बिहम्दिक् व तबार कस्मुक् व तआला जद्दुक् व ला इलाह गैरुक्,

अर्थ : हे अल्लाह ! तपाईं पवित्र हुनु हुन्छ, सबै किसिमको प्रशंसाहरु मात्र तपाईंकै लागि छन्, तपाईंको नाम शुभ छ, तपाईं प्रतिभाशाली र उच्च हुनु हुन्छ, र तपाईं बाहेक कोही पूज्य छैन । (अबुदाऊद र तिर्मिजी - ७७५, २४२

वा यस बाहेक नमाज शुरु गर्नुको दुआहरु मध्ये अन्य कुनै दुआ पढने, र उत्तम यो हो कि सधै एउटै दुआ न पढने वरु कहिले कुनै दुआ पढने त कहिले कुनै, किन भने यो विनम्रता र मनको उपस्तिथीमा अधिक सहायता पुर्याउँछ ।

५ - फेरि अल्लाहको शरण माँगदा यो भन्ने:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

अऊजु बिल्लाहि मिनशैतानिर्रजीम

हे अल्लाह! म धुत्कारिएको शैतानवाट तपाईंको शरण चाहन्छु,

६ - फेरि **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** "बिस्मिल्ला हिर्रहमानिर्रहीम भन्ने, म शुरु गर्दछु अल्लाहको नामबाट जुन् अत्यन्त दयालु र अति कृपालु छन् । र सुरहः फातिहा पढने:

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (१) الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (२) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ (३) إِيَّاكَ نَعْبُدُ
وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ (४) اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ (५) صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ
(६) غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ (७)

अलहमदु लिल्लाहि रब्बिल आलमीन, अर्रहमा निर्रहीम, मालिकि यौमिदीन, इय्याक नाबुदु वइय्याक नसतईन, इहदि नस्सिरातल मुस्तकीम, सिरातल्लजीन अनअमत अलैहिम, गैरिलमगजूबि अलैहिम वलज्जाल्लीन,, आमीन,,

अर्थातः सारा प्रशंसा अल्लाहको लागि हुन् जुन् सम्पूर्ण ब्रहमाण्डको पालनकर्ता छन्, अत्यन्त दयालु अति कृपालु छन्, प्रतिफलको दिनको स्वामी हुन्, हामी तपाईं कै उपासना गर्दछौं र तपाईं संग नै मद्दत चाहन्छौं, हामीलाई सोभो बाटो देखाउ, उनीहरूको बाटो जसलाई तपाईंले पुरस्कृत गर्नु भयो, तिनीहरूको होइन जसमाथि तपाईंको क्रोध भयो, नत पथ भ्रष्टहरूको बाटो । हे अल्लाह मेरो प्रार्थना स्वीकार गर ।

७ - फेरि कुरआनबाट जति पढन सक्नुहुन्छ भने त्यति पढने ।

८ - फेरि आफ्नो दुवै हात काँधा सम्म उठाएर रुकूअमा जाने अर्थात निहुर्ने र अल्लाहु अकबर भन्ने । र रुकूअमा आफ्नो दुवै हत्केलीको औंलाहरूलाई फुकाएर घुँडा माथि राख्ने र यो भन्ने "सुब्हान रब्बियल अजीम" (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) पवित्र छ मेरो महान पालनकर्ता । यो तीन चोटि भन्नु सुन्नत छ तर अधिक भन्नु पनि जायज छ र एक चोटिले पनि पुगि हाल्छ ।

९ - फेरि इमाम (नमाज पढाउने व्यक्ति) र मुन्फरिद (एकलै नमाज पढने व्यक्ति)ले समीअल्ला हुलिमन हमिदह

(سَمِعَ اللهُ لَمَنَ حَمَدَهُ) अर्थात अल्लाहले सुन्नु भयो जसले उहाँको प्रशंसा गर्यो

यो भन्दै आफ्नो टाउको रूकूअबाट उठाउने, साथै आफ्नो दुवै हात काँधा सम्म उठाउने, मामुम अर्थात इमाम सँग नमाज पढने व्यक्तिले समीअल्ला हुलिमन हमिदह (سَمِعَ اللهُ لَمَنَ حَمَدَهُ) को सट्टामा "रब्बना व लकल हम्द" (ربنا ولك الحمد) भन्ने

अर्थात : हे हाम्रो पालनकर्ता प्रशंसा चाहिँ तपाईं कै लागि हो । फेरि आफ्नो दायाँ हत्केली बायाँ हत्केलीको उपरि भागमा राखि छातिमा राख्ने ।

१० - उभिएको समयमा यो भन्ने:

اللَّهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْءَ السَّمَاوَاتِ، وَمِلْءَ الْأَرْضِ، وَمِلْءَ مَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ

अल्लाहुम्म रब्बना लकल हम्दु मिल्अस्स मावाति व मिल्अल अरजि व मिल्अ मा बैनहुमा व मिल्अ मा शीइत मिन शैयइन बादु

अर्थात : हे हाम्रो प्रभु! प्रशंसा मात्र तपाईंको लागि छ, आकाश तथा धरतिको बराबर, र जति वस्तुहरु ती दुवैको बीचमा छन् ती सबैको बराबर, र त्यस थोकको बराबर जुन यस पछि तपाईंले चाहनु हुन्छ ।

११ - फेरि पहिलो सजदा गर्ने अर्थात माथालाई भुईमा टेक्ने, ढोग गर्ने, सजदाको समय अल्लाहु अकबर भन्ने, र आफ्नो सात अँगहरु माथि सजदा गर्ने, माथा नाक समेत, दुवै हत्केला, दुवै घुँडा, र खुट्टाको औंलाहरुको शुरुको भाग, पाखुरा हरुलाई बगलबाट हटाएर राख्ने, र खुट्टाको औंलाहरुको शुरुको

भागलाई काबाको दिषामा राख्ने, र सजदामा (سبحان ربي الأعلى) सुबहान रब्बियल आला भन्ने, (पवित्र छ मेरो महान पालनकर्ता) । यो तीन चोटि भन्नु सुन्नत छ, तर अधिक भन्नु पनि जायज छ र एक चोटिले पनि पुगि हाल्छ, सजदामा धेरै भन्दा धेरै प्रार्थना गर्नु उत्तम छ, किनकि सजदाको समय एउटा यस्तो समय हो जुन समयमा प्रार्थना स्वीकार हुन्छ ।

१२ - फेरि अल्लाहु अकबर भन्दै सजदाबाट आफ्नो टाउको उठाउने, दुवै सजदाको बीच आफ्नो बायाँ पाइला माथि बस्ने, र दायाँ पाइला उठाइ राख्ने, दायाँ हातलाई दायाँ जाँघको किनारामा घुँडाको नजिक राख्ने, र बायाँ हातलाई बायाँ जाँघको किनारामा घुँडाको नजिक राख्ने, र दुवै हातको औँलाहरु फुकाएर राख्ने, र बसेको समयमा यो भन्ने :

(رب اغفر لي) रब्बिग फिरली रब्बिग फिरली । हे मेरो पालनकर्ता ! मलाई माफ गरिदेउ ।

१३ - फेरि दोश्रो सजदा गर्ने, र यसमा पनि पहिलो सजदा जस्तै गर्ने ।

१४ - फेरि अल्लाहु अकबर भन्दै दोश्रो सजदाबाट उठ्ने, र राम्रो सित उभिने ।

१५ - दोश्रो रकअत पनि पहिलो रकअत जस्तै पढ्ने, पहिलोमा भनेको कुराहरु र गरिएको कार्यहरु नै दोश्रोमा पनि गर्ने, मात्र नमाज शुरु गर्नुको दुआ न पढ्ने र अऊजु बिल्लाहि मिनश्शैतानिर्जीम

पनि न भन्ने, दोश्रो रकअतको दोश्रो सजदा पछि यस्तै बस्ने जस्तो कि दुवै सजदाको बीचमा बसिन्छ, तर अन्तर चाहिं के छ भने यहाँ बस्दा आफ्नो दायाँ हातको बीचको औँलालाई औँठा सँग गाँठ्ने, र चोर औँलाले संकेत दिने, र यस बैठकमा तशहुद

पढने, र आफ्नो चोर औलालाई हिलाउने : तशहद भनेको यो हो:

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

अत्त हिय्यातु लिल्लाहि, वस्सलवातु वत्त य्यिबातु, अस्सलामु अलैक अय्यु हन्नबिय्यु व रहम तुल्लाहि व बरकातुहू, अस्सलामु अलैना व अला इबादिल्ला हिस्सा लिहीन, अशहदु अल्ला इलाहा इल्ल ल्लाहु व अशहदु अन्न मुहम्मदन अबदुहू व रसूलुह, (सही बुखारी 831)

अर्थ : मौखिक उपासनाहरु र शरीर र मालको माध्यमले गरेको सबै उपासनाहरु मात्र अल्लाहका लागि छन्, सलामती होस तपाईं माथि हे अल्लाहको नबी, र अल्लाहको दया तथा उन्नति पनि, सलामती हो हामी माथि तथा अल्लाहका असल भक्तहरु माथि, म गवाही दिन्छु कि अल्लाह बाहेक कोही पनि पुजनीय छैन, र म गवाही दिन्छु कि मुहम्मद ﷺ अल्लाहको भक्त, तथा रसूल हुनु हुन्छ। (बुखारी-८३१)

फेरि यदि नमाज तीन रकअतको छ जस्तो कि मगरिब, वा चार रकअतको छ जस्तो कि जुहर, असर, र इशा भने अल्लाहु अकबर भन्दै र दुवै हात काँधा सम्म उठाउदै उभिने, र बाकिको नमाज दोश्रो रकअत जस्तै पढने, तर अन्तर के छ भने उभिएको समय मात्र सुरह फातेहा पढने,

र अन्तिम रकअत को दोश्रो सजदा पछि बस्ने र माथि लेखिएको तशहद, र दरुदे इब्राहिमी पढने: दरुदे इब्राहिमी यो हो

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ
 إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ
 عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

अल्ला हुम्म सल्लि अला मुहम्मदिन, व अला आलि मुहम्मदिन,
 कमा सल्लैत अला इब्राहीम व अला आलि इब्राहीम, इन्नक
 हमीदुम मजीद, अल्लाहुम्म बारिक अला मुहम्मदिन व अला
 आलि मुहम्मदिन कमा बारकत अला इब्राहीम व अला आलि
 इब्राहीम, इन्नक हमीदुम मजीद,

हे अल्लाह ! दया गर मुहम्मद ﷺ माथि, र उहाँको सन्तानहरु माथि,
 जस्तो कि तपाईंले दया गर्नु भयो ईब्राहीम, र उहाँको सन्तानहरु
 माथि, निसन्देह तपाईं प्रशंसा योग्य तथा महान हुनु हुन्छ, हे अल्लाह
 ! उन्नति प्रदान गर मुहम्मद ﷺ र उहाँको सन्तानहरुलाई जस्तो कि
 तपाईंले उन्नति प्रदान गर्नु भयो ईब्राहीम र उहाँको सन्तानहरुलाई,
 निसन्देह तपाईं प्रशंसा योग्य र सर्वश्रेष्ठ हुनु हुन्छौं ।

त्यस पछि, जे चाहेको हो त्यो दुआ गर्ने, अधिक दुआ गर्नु सुन्नत
 छ, र हदीसमा आएको यो दुआ गर्ने :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ وَ
 مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ

अल्लाहुम्म इन्नी अऊजु बिक मिन अजाबिल क़बरि, वमिन
 अजाबिन्नार व मिन फितनतिल मह्या वल ममाति व मिन
 फितनतिल मसीहिदज्जाल

हे अल्लाह ! म तपाईको शरण चाहन्छु चिहानको सजायबाट, र नरकको सजायबाट, र जिवन र मृत्युको परिक्षाबाट, र दज्जालको उपद्रवबाट ।

१६ - फेरि आफ्नो दायाँ तर्फ यो भन्दै सलाम फेरने

(السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ)

अस्सलामु अलैकुम व रहमतुल्लाह शान्ति र अल्लाहको दया होस तिमिहरु माथि, र बायाँ तर्फ पनि यस्तै गर्ने ।

१७ - जुहर, असर, मगरिब, र इशाको अन्तिम तशहुदमा सुन्नत यो हो कि आफ्नो दायाँ पाइला उठाइ राख्ने, र बायाँ पाइला दायाँ पिंडलीको तलबाट निकालने, र धरतिमा बस्ने, र दुवै हात यस्तै राख्ने जस्तो कि प्रथम तशहुदमा राखेका थियौं ।

नमाज़ समाप्त भएपछिको दुआहरु

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ، أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

असतग़ फिरुल्लाह, असतग़ फिरुल्लाह, असतग़ फिरुल्लाह, अल्लाहुम्म अन्तस्सलाम, व मिनक स्सलाम, तबारक्त या जल जलालि वल इकराम, (सही मुस्लिम 591)

म अल्लाह सित क्षमा माँगदछु, म अल्लाह सित क्षमा माँगदछु, म अल्लाहसित क्षमा माँगदछु, हे अल्लाह ! तपाई सलाम हुनु हुन्छ, अर्थात शान्तिलाई मन पराउनु हुन्छ, र तपाई शान्ति प्रदान गर्नु हुन्छ, हे महान तथा प्रतिष्ठित अल्लाह ! तपाई सम्मानित र गरिमामय हुनु हुन्छ । (मुस्लिम - ५९१)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،
اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

ला इलाहा इल्लल्लाहु वहदहु लाशरी कलहू, लहुलमुल्कु, व लहुलहम्दु, व हुव अला कुल्लि शैइन कदीर, अल्लाहुम्म ला मानिअ लिमा आतैत, वला मुतिय लिमा मनअत, वला यनफउ ज़ल जदि मिनकलजद (मुत्तफ़क़ अलैह 844, 593)

अल्लाह बाहेक कोही पनि पुजनीय छैन, उहाँ एकलो हुनु हुन्छ, उहाँको कोही पनि साभेदार छैन, उहाँकै लागि राज्य छ, तथा उहाँकै लागि सबै प्रकारका प्रशंसाहरु छन्, र सबै कुराहरु माथि उहाँकै अधिकार छ, हे अल्लाह ! जे सुकै पनि तपाईंले दिनु हुन्छ, भने त्यसलाई कोही पनि मनाही गर्न सक्दैन, र जे सुकै पनि तपाईंले मनाही गरिदिनु हुन्छ, भने त्यसलाई कोही पनि प्रदान गर्न सक्दैन, र धनी मान्छेलाई उसको धनले तपाईंको सजायवाट मुक्ति दिन सक्दैन । (मुत्तफ़क़अलैह- ८४४, ५९३)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الشُّعْرَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

ला इलाह इल्लल्लाहु वहदहु ला शरीकलहू, लहुलमुल्कु, व लहुलहम्दु, व हुव अला कुल्लि शैइन कदीर, ला हौल व ला कुव्वत इल्ला बिल्लाह, ला इलाह इल्लल्लाहु, वला नाबुदु इल्ला इय्याहू, लहुननेमतु वलहुल फज़लु, वलहुस्सनाउल हसन, ला इलाहा इल्लाहु मुख़लिसीना लहुदीन वलौ करिहल काफिरुन (सही मुस्लिम 594)

अल्लाह बाहेक कोही पनि पुजनीय छैन, उहाँ एकलो हुनु हुन्छ, उहाँको कोही पनि साभेदार छैन, उहाँको लागि राज्य छ, तथा उहाँकै लागि सबै प्रकारको प्रशंसाहरु छन्, र सबै कुराहरु माथि उहाँको अधिकार छ, अल्लाहको मद्दत बिना कुनै प्रकारको शक्ति र क्षमता हुदैन, अल्लाह बाहेक कोही पनि साँचो पुजनीय छैन, उहाँ बाहेक हामी अरु कसैको उपासना गर्दैनौं, सबै प्रकारको नेमत, प्रतिष्ठा, र प्रशंसा उहाँको लागि हो, अल्लाह बाहेक कोही पनि सत्य पुजनीय छैन, हामीले वास्तविक रुपमा उहाँकै उपासना गर्दछौं, यद्यपि नास्तिकहरुलाई नराम्रो किन न लागोस (मुस्लिम-५९४)

त्यस पछि तैंतीस चोटि **سُبْحَانَ اللَّهِ** अल्लाह पवित्र छ, तैंतीस चोटि **الْحَمْدُ لِلَّهِ** सबै प्रकारको प्रशंसा अल्लाहकै लागि छन्, र तैंतीस चोटि **अल्लाहु अकबर** **اللَّهُ أَكْبَرُ** अल्लाह महान छन भन्ने, र सय पुरा गर्नको लागि यो भन्ने

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ला इलाह इल्ल ल्लाहु वहदहु लाशरी कलहू, लहुलमुल्कु, व लहुलहम्दु, व हुव अला कुल्लि शैइन कदीर,

अल्लाह बाहेक कोही पनि पुजनीय छैन, उहाँ एकलो हुनु हुन्छ, उहाँको कोही पनि साभेदार छैन, उहाँको लागि राज्य छ, तथा उहाँको लागि सबै प्रकारको प्रशंसाहरु छन्, र सबै कुराहरु माथि उहाँकै अधिकार छ ।

फेरि आयतुल कुर्सी, कुलहु वल्लाहु अहद, र कुल अउजु विरब्बिन्नास हरेक नमाज पछि पढने, र फजर र मगरिब

नमाजमा यी तीनौ सुरह लाई तीन तीन चोटि दोहरियाउनु उचित छ ।

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

आयतल कुरसी : अल्लाहू लाइलाह इल्ला हुवल हैय्युल कैय्यूम, लाताखुजुहु सिनतुं वला नौम, लहु माफिस्समावाति वमाफिल अरज, मनजल लजी यशफउ इन्द्रहू इल्ला बिइजनिह, याअलमु मा बैन ऐदीहिम वमा खलफहुम, वला युहीतून बिशैइम मिन इल्मिही इल्ला विमा शाअ, वसिअ कुरसिय्यु हुस्समावाति वलअरज, वला यउदुहू हिफजुहुमा, वहुवल अलिय्युल अजीम

नमाज़मा मस्बुक भएको बारे

मसबुक भनेको त्यो व्यक्ति हो जसको एक रकअत वा त्यस भन्दा अधिक नमाज इमाम सँग छुटिएको हो, र यसो भए इमाम सँग जति नमाज पाइएको छैन भने इमामले दोश्रो सलाम फेरिसके पछि त्यसलाई पुरा गर्नु पर्छ, र उसको नमाज उसै रकअतबाट शुरु हुन्छ, जुन रकअतमा त्यो इमामलाई पाएको छ, र इमाम सँग यदि रुकूअ पाइयो भने पुरा रकअत पाइयो, र यदि रुकूअ पाइएन भने पुरा रकअत छुट्टियो ।

मसबुक भएको व्यक्तिको लागि उचित यो हो कि मस्जिदमा प्रवेश हुने बित्तीकै मानिसहरु जुन अवस्थामा छन् त्यही अवस्थामा उनीहरु सँग जुडिहाल्ने, यद्यपि उनीहरु उभिएको

होस, वा रुकूअमा होस, वा सजदामा होस, वा अरु कुनै अवस्थामा, अर्को रकअतको लागि उभिने सम्म प्रतिक्षा गर्नु उचित छैन, र उभिएर तक्वीरतुल एहराम भन्नु पर्छ, तर रोग वा अरु कुनै कारणले उभिन नसकिने व्यक्तिहरुको लागि अनिवार्य छैन ।

नमाज़ भँग गर्ने कुराहरु

- १ - जानी जानी कुराकानि गर्ने, थोरै किन नहोस।
- २ - कावाको दिशा छोडेर अर्को दिशामा पूर्ण शरिरलाई फरकाउनु ।
- ३ - वुजू भँग गर्ने कारणहरु मध्ये कुनै कारण भएमा ।
- ४ - आवश्यकता न भएको कार्यहरु लगातार जारि राख्ने ।
- ५ - हाँसने, थोरै किन नहोस ।
- ६ - जानी जानी नमाजमा रुकूअ, वा सजदा, वा क्याम, वा कुऊद थप गर्ने ।
- ७ - जानी जानी नमाजको विधिमा इमाम भन्दा अगाडि जाने ।

नमाज़को वाजेबात (अनिवार्य कुराहरु)

- १ - तकवीरतुल एहराम बाहेक नमाजमा भनेको सबै तकवीरहरु
- २ - रुकूअमा एक चोटि सुब्हान रब्बियल अजीम (سبحان ربي العظيم) भन्नु ।
- ३ - एकलो नमाज पढ्दा वा सामुहिक नमाजमा इमामको लागि यो अनिवार्य छकि रुकूअवाट उठने समयमा समीअल्ला हुलिमन हमिदह (سمع الله لمن حمده) भन्नु
- ४ - रुकूअवाट उठिसके पछि रब्बना वलकल हम्द (ربنا ولك الحمد) भन्नु ।

- ५ - सजदामा एक चोटि सुब्हान रब्बियल आला(سبحان ربی الأعلیٰ) भन्नु ।
६ - दुवै सजदाको बीचमा रब्बिग फिरली (رب اغفر لي) भन्नु ।
७ - प्रथम तशहहुद ।
८ - प्रथम तशहहुदको लागि बस्नु ।

नमाज़को स्तम्भहरू

- १ - फर्ज अर्थात अनिवार्य नमाजमा उभिने, यदि शक्ति छ, भने, र नफिल नमाजमा उभिनु अनिवार्य छैन, तर बसेर पढेको नमाजमा उभिएर पढेको नमाज भन्दा आधा पुण्य पाइन्छ ।
२ - तकवीरतुल एहराम ।
३ - हरेक रकअतमा सुरह:फातिहा पढनु ।
४ - हरेक रकअतमा रुकूअ गर्नु ।
५ - रुकूअ पछि सिधा खडा हुनु ।
६ - हरेक रकअतमा दुई चोटि सातौं अँगहरुले सजदा गर्नु ।
७ - दुवै सजदाको बीचमा बस्नु ।
८ - उल्लेख सबै कार्यहरु शान्ति पूर्वक तरिकाले गर्नु ।
९ - अन्तिम तशहहुद ।
१० - अन्तिम तशहहुदमा बस्नु ।
११ - नबी ﷺ माथि दरुद पठाउनु ।
१२ - सलाम फेर्नु ।
१३ - हरेक स्तम्भलाई क्रमिक रुपले अ-आफ्नो पालो र समयमा गर्नु ।

नमाज़मा सहू अर्थात भूलचूक

सहू भनेको बिसर्नु हो, यदि नमाजी आफ्नो नमाजमा केही बिसर्नेको छ, जस्तो कि नमाजमा केही थप गरेको, वा घटाएको, वा घटथप मध्ये सन्देह भएको छ, भने त्यसको लागि सजदा सहू गर्नु पर्छ।

यदि नमाजमा बिसर्ने केही थप गरेको छ, जस्तो कि कियाम (उभिनु) रुकूअ, कुऊद (बैठक) र यस्तै अरु केही थप गरेको छ, भने सलाम फेरे पछि दुई सजदा गर्नु पर्छ।

त्यस्तै यदि बिसर्ने नमाजमा केही घटाएको छ, जस्तो कि नमाजको कार्यहरु मध्ये कुनै कार्य अथवा भन्ने कुराहरु मध्ये केही छोडि दिएको छ, जो कि नमाजको स्तम्भहरु मध्ये छ, र अर्को रकअतको लागि कुरआन पढन शुरु गर्ने भन्दा पहिला याद आयो भने त्यो रकअत छोडेर पहिला त्यो स्तम्भ अदा गर्नु पर्छ, र त्यस पछि बाकि नमाज पुरा गर्नु पर्छ, र अन्तिममा सजदा सहू गर्नु पर्छ, तर यदि अर्को रकअतको लागि कुरआन पढन शुरु गरे पछि याद आयो भने जुन रकअतमा त्यो स्तम्भ छुटिएको छ, त्यो रकअत भंग भइहाल्छ, र त्यस पछिको रकअत त्यसको सट्टामा हुन्छ।

र यदि छोडिएको स्तम्भ वारे सलाम फेरे पछि थाहा भयो र अबै लामो समय बितेको छैन भने एक रकअत नमाज पढनु र सजदा सहू गर्नु, र यदि लामो समय बितिसकेको छ, वा वुजू भंग भइसकेको छ, भने नमाज दोहरियाउनु पर्छ।

र यदि कुनै वाजिब अर्थात अनिवार्य विधिलाई बिसर्नेको छ, जस्तो कि प्रथम तशहुदको बैठक, वा नमाजको अनिवार्य कार्यहरु मध्ये अरु कुनै कार्य बिसर्नेको छ, भने सलाम फेर्नु भन्दा पहिले दुई चोटि सजदा सहू गर्नु पर्छ।

तर सन्देहको अवस्थामा, यदि रकअतको गिन्तिमा सन्देह भएको छ, जस्तो कि यो सन्देह भयो कि दुई रकअत नमाज पढेको छ, कि तीन रकअत भने कमको हिसाबले नमाज पुरा गर्ने, किनकि कमको बारेमा कुनै सन्देह छैन, र सलाम फेर्नु भन्दा पहिले सजदा सहु गर्ने, र यदि कुनै स्तम्भ छुटेको बारे सन्देह भयो भने नमाज यस्तो पढनु पर्छ, जस्तो कि वासतवमा त्यो स्तम्भ छुटिएको हो, तसर्थ त्यो अदा गर्नु र फेरि त्यस पछिको कार्य गर्नु, र सलाम फेर्नु भन्दा पहिले सजदा सहु गर्नु । र यदि सन्देह भएको कुराहरु मध्ये कुनै कुरा प्रति अधिक विश्वास छ भने त्यही अनुसार काम गर्नु र सजदा सहु गर्नु ।

नफिल नमाज़हरु

सुन्नते मअवकदह

हरेक मुस्लिम पुरुष र महिलाहरु लाई चाहियो कि यात्रामा न भएको अवस्थामा सधैं बारह रकअत नमाज पढने प्रयास गरुन, जुहर भन्दा पहिले चार रकअत, र त्यस पछि दुई रकअत, मगरिब पछि दुई रकअत, इशा पछि दुई रकअत, र फजर भन्दा पहिला दुई रकअत, उम्मे हवीबा रजियल्लाहु अन्हाले भन्नु भयो कि मैले रसूल ﷺ लाई भन्दै सुनेको छु कि

مَا مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يُصَلِّيَ لِلَّهِ كُلَّ يَوْمٍ ثِنْتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً تَطَوُّعًا، غَيْرَ فَرِيضَةٍ، إِلَّا
بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ، أَوْ إِلَّا بُنِيَ لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ

जुन सुकै मुस्लिमले अल्लाहको लागि प्रत्येक दिन अनिवार्य नमाजहरु वाहेक बारह रकअत नफिल नमाज पढ्छ भने त्यसको लागि अल्लाहले स्वर्गमा घर बनाउँछन, वा त्यसको लागी स्वर्गमा एउटा घरको निर्माण भइहाल्छ, (मुस्लिम - ७२८)

नफिल नमाज र खास गरि सुन्नत नमाज घर मै पढनु उत्तम हुन्छ, जाबिर बिन अब्दुल्लाह رضي الله عنه को हदीस हो कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

إِذَا قَضَىٰ أَحَدُكُمْ الصَّلَاةَ فِي مَسْجِدِهِ، فَلْيَجْعَلْ لِبَيْتِهِ نَصِيْبًا مِنْ صَلَاتِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ جَاعِلٌ فِي بَيْتِهِ مِنْ صَلَاتِهِ خَيْرًا

तिमीहरु मध्ये यदि कसैको नमाज मस्जिदमा पुरा भइसक्यो भने त्यो आफ्नो घरमा पनि नमाज पढोस, किन कि घरको नमाजमा अल्लाहले धेरै लाभ राख्नु भएको छ» (मुस्लिम - ७७८)

बुखारी र मुस्लिममा जैद बिन साबित رضي الله عنه बाट रसूल ﷺ को यो हदीस उल्लेख छ, कि

فَإِنَّ خَيْرَ صَلَاةٍ الْمَرْءِ فِي بَيْتِهِ إِلَّا الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ

अनिवार्य नमाजहरु बाहेक अरु नमाज घरमा पढनु उत्तम छ» (मुत्तफकून अलैह - ६११३, ७८१)

वित्रको नमाज़

वित्रको नमाज पढनु सुन्नत हो, र यो सुन्नते मुअक्कदा हो, र यसको समय चाहिं इशा नमाज पछि, देखि फजर उदय हुने सम्म हुन्छ, तर उत्तम समय रातिको अन्तिम भाग हो, यदि त्यो समयमा उठिने आत्मविश्वास छ भने, र यो यस्तो सुन्नत हो जसलाई रसूल ﷺ ले कहीले छोडनु भएनन, बरु घरमा र यात्रामा सधै पढने गर्नु हुन्थ्यो, र कस्तीमा एक रकअत नमाज पढनु पर्छ, रसूल ﷺ रातिमा ग्यारह ११ रकअत नमाज पढने गर्थे, जस्तो कि हजरत आइशाको हदीसमा छ,

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، كَانَ يُصَلِّي بِاللَّيْلِ إِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً،
يُوتِرُ مِنْهَا بِوَاحِدَةٍ

रसूल ﷺ रातिमा ग्यारह ११ रकअत नमाज पढने गर्थे, त्यस मध्ये एक रकअत वित्र हुन्थ्यो (मुस्लिम - ७३६)

र रातिको नमाज दुई दुई रकअत हुन्छ, इब्ने उमर ﷺ को हदीसमा छ कि कसैले रसूल ﷺ सित रातिको नमाज बारे सोध्नु भयो त रसूल ﷺ ले भन्नु भयो

صَلَاةُ اللَّيْلِ مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمْ الصُّبْحَ، صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تُوتِرُ
لَهُ مَا قَدْ صَلَّى

रातिको नमाज दुई दुई रकअत हो, यदि तिमीहरु मध्ये कसैलाई बिहान भइहाले डर छ भने एक रकअत नमाज पढि लियोस् किनभने त्यो एक रकअत नमाज सम्पूर्ण नमाजलाई वित्र बनाइ दिन्छ (मुस्लिम - ७४९)

वित्रको नमाजमा रुकूअ पछि कहिले दुआए कुनूत पढनु राम्रो छ, किनकि हसन बिन अली ﷺ को हदीसमा छ कि रसूल ﷺ ले उहाँलाई वित्रको दुआ सिखाउनु भयो, तर सँधै न पढने, किनकि जति सहाबाहरुले नबी ﷺ को नमाजको कैफियत ब्यान गर्नु भएका छन उनीहरु मध्ये अधिक सहाबीहरुले कुनूतको चर्चा गर्नु भएका छैनन् । त्यस्तै जसको रातिको नमाज छुटेको छ भने दिनमा जोडा जोडा कजा गर्नु उत्तम छ, जस्तो कि दुई रकअत, वा चार रकअत, वा छ रकअत, वा आठ रकअत, वा दस रकअत, वा बारह रकअत, किनकि नबी ﷺ ले यस्तै गर्नु भएको छ ।

फजरको दुई रकअत

रसूल ﷺ ले जुन् सुन्नतहरुलाई सँधै पढनु हुन्थे र कहिले पनि छाड्दैनन्थे त्यस मध्ये फजरको दुई रकअत सुन्नत पनि हो, हजरत आइशाको हदीसमा छ, कि

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَكُنْ عَلَى شَيْءٍ مِنَ النَّوَافِلِ أَشَدَّ مُعَاهَدَةً مِنْهُ عَلَى رَكَعَتَيْنِ قَبْلَ الصُّبْحِ

नबी ﷺ फजरको दुई रकअत सुन्नत बाहेक अरु कुनै नफिल नमाजको पालन त्यति गर्दैनन्थे (मुत्तफकनुअलैह - ११६३, ७२४)

र यस कारणले पनि कि नबी ﷺ ले ती दुवै रकअतको बारेमा भन्नु भएको छ

ती दुई रकअत मेरो लागि समस्त संसार भन्दा अधिक प्रिय छन् (मुस्लिम- ७२५)

पहिलो रकअतमा सुरह काफिरुन

(**قل يا أيها الكافرون**) र दोश्रो रकअतमा सुरह इख्लास

(**قل هو الله أحد**) पढनु सुन्नत हो, र कहिले पहिलो रकअतमा यो आयत पढने:

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا.....(البقرة 136)

र दोश्रो रकतमा

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ....(آل عمران 64)

साथै सुन्नत यो हो कि ती दुई रकअतलाई लामो गरेर न पढने बरु हलका पढने, किन भने नबी ﷺ ले यस्तै पढनु भएको छ, र जसले फजर नमाज भन्दा अघि ती दुई रकअत पढन पाएन भने नमाज समाप्त भए पछि त्यसलाई कजा गर्न पाउँछ, तर उत्तम

यो हो कि सूर्य उदय भएर एक हात बराबर माथि आइ पुगे देखि सूर्य ढलने समय सम्म कजा गरिहाल्ने ।

चाशतको नमाज़

यो अच्चावीन अर्थात क्षमा चाहने वाला हरुको नमाज़ हो, र यो सुन्नते मुअक्कदा हो, धेरै हदीसहरु द्वारा यस माथि प्रेरित गराइएको छ, अबुजर رضي الله عنه को हदीसमा छ, कि रसूल ﷺ ले भन्नु भयो :

يُضْبِحُ عَلَى كُلِّ سَلَامَةٍ مِنْ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ، فَكُلُّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلُّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ، وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنِ الْمُنْكَرِ صَدَقَةٌ، وَيُجْزَى مِنْ ذَلِكَ رَكْعَتَانِ يَرْكَعُهُمَا مِنَ الصُّحَى

प्रत्येक बिहान तिमीहरुको हरेक जोड माथि एउटा सदका अर्थात दान अनिवार्य हुन्छ, र प्रत्येक तस्वीह सदका हो, प्रत्येक तहमीद सदका हो, प्रत्येक तहलील सदका हो, प्रत्येक तक्वीर सदका हो, सुकर्मको हुकुम दिनु सदका हो, र दुष्कर्मबाट रोक्नु सदका हो, र चाशतको नमाज ती सबैको तर्फबाट प्रयाप्त भइहाल्छ, (मुस्लिम - ७२०) अबूहरैरह رضي الله عنه ले भन्नु भएको छ कि

أَوْصَانِي خَلِيلِي بِثَلَاثٍ لَا أَدْعُهُنَّ حَتَّى أَمُوتَ: «صَوْمُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ، وَصَلَاةُ الصُّحَى، وَتَوَمُّ عَلَى وَثْرٍ»

मेरो स्वामी मुहम्मद ﷺ ले मलाई तीन कुराको वसियत गर्नु भएको छ कि मृत्यु सम्म त्यसलाई न छोड्नु, प्रत्येक महिनामा तीन दिन बर्त बस्नु, र चाशतको नमाज पढ्नु, र सुतनु भन्दा पहिले वित्रको नमाज पढ्नु (मुत्तफकनु अलैह - ११७८, ७२१)

यसको उत्तम समय दिन चढेको र कडा घाम लागेको समय हो, र सूर्य ढलनको साथै यसको समय समाप्त भइहाल्छ, कम्तिमा दुई रकअत पढनु पर्छ, र अधिकको कुनै सिमा छैन ।

नमाज़ निषेध गरिएको समय

यहाँ केही यस्तो समय दिइएको छ, जुन समयमा नमाज पढनु जायज छैन, र त्यो यस प्रकार छन् :

१ - फजर नमाज देखि सूर्य उदय भएर एक हात बराबर माथि आइ पुगे लगभग दस मिनेट सम्म ।

२ - दिउँसो आकाशको ठिक बीचमा सूर्य भएको समय, जुन समय छाया चाहिं कुनै दिषामा हुदैन, यहाँ सम्म कि सूर्य पश्चिममा ढलि हालोस ।

३ - असर नमाज देखि सूर्यास्त हुने सम्म ।

मनाही गरिएको समयमा केही नमाजहरु जायज छन् जस्तो कि कुनै खास कारणले पढनु पर्ने नमाजहरु जस्तो कि तहियतुल मस्जिद, जनाजाको नमाज, ग्रहणको नमाज, तवाफको दुई रकअत, र वुजूको दुई रकअत, इत्यादि । र त्यस्तै छुटिएको नमाज कजा गर्नु पनि जायज छ, किनकि रसूल ﷺ ले भन्नु भएको छ,

مَنْ نَسِيَ صَلَاةً، أَوْ نَامَ عَنْهَا، فَكَفَّارَتُهَا أَنْ يُصَلِّيَهَا إِذَا ذَكَرَهَا

जसले नमाज बिर्सयो वा सुतेको कारण त्यसको नमाज कजा भयो भने उसको प्राश्चित चाहिं यस्तो हुन्छ कि ध्यानमा आउने बित्तिकै त्यसलाई पढनु पर्छ» (मुत्तफकुन्अलैह- ५९७,

६८४) त्यस्तै फजरको सुन्नत कजा गर्नु जायज छ, र जुहरको सुन्नत यदि आफ्नो समयमा पढन सकेको छैन भने असर नमाज पछि कजा गर्नु जायज छ ।